

**PLAN DJELOVANJA
GRADA HRVATSKA KOSTAJNICA
U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA
ZA 2020. GODINU**

Hrvatska Kostajnica, listopad 2019. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. PRIRODNE NEPOGODE	4
2.1. OBAVEZE GRADA HRVATSKA KOSTAJNICA IZ PODRUČJA CIVILNE ZAŠTITE I ZAŠTITE OD POŽARA, A KOJE SE TIČU PRIRODNIH NEPOGODA	5
3. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA PODRUČJU GRADA HRVATSKA KOSTAJNICA	11
4. IZVORI SREDSTAVA POMOĆI ZA UBLAŽAVANJE I DJELOMIČNO UKLANJANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA	12
5. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE	13
5.1. SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	14
5.2. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	14
5.3. ŽURNA POMOĆ	15
6. PROCJENA OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADAVANJA STANOVNIŠTVA	16
6.1. ELEMENTARNE NEPOGODE NA PODRUČJU GRADA HRVATSKA KOSTAJNICA U POSLJEDNJIH 10 GODINA.....	17
7. MJERE I SURADNJA S NADLEŽNIM TIJELIMA	19
7.1. POVJERENSTVA	20
7.2. AGROTEHNIČKE MJERE	22
7.3. MJERA ZAŠTITE OD SUŠE - MJERA 4.....	24
7.4. MJERE ZAŠTITE OD TUČE I MRAZA	25
7.5. PRIMJENA JEDINSTVENIH CIJENA I PRIRODA ZA RAZDOBLJE OD 1. TRAVNJA 2019. GODINE DO 31. OŽUJKA 2020. GODINE.....	26
7.6. OSIGURANJE USJEVA, ŽIVOTINJA I BILJAKA	26
8. ZAKLJUČAK	29

TABLICE:

TABLICA 1. REGISTAR PRIRODNIH NEPOGODA NA PODRUČJU GRADA HRVATSKA KOSTAJNICE	7
TABLICA 2. PRIKAZ MJERA I NOSITELJA MJERA USLIJED PRIRODNIH NEPOGODA.....	11
TABLICA 3. PRIKAZ ŠTETA USLIJED PRIJAŠNJIH DOGAĐAJA (ELEMENTARNE NEPOGODE) NA PODRUČJU GRADA HRVATSKA KOSTAJNICA	18
TABLICA 4. POPIS BOLESTI ŽIVOTINJA I ZOONOZA IZ UREDBE (EU) BR. 652/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA	28

1. Uvod

Temeljem članka 17. stavka 1. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 16/19) (u daljnjem tekstu: *Zakon*) Gradsko vijeće Grada Hrvatske Kostajnice do 30. studenog tekuće godine donosi Plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda. Osnovni cilj *Zakona* temeljem kojeg se donosi ovaj Plan jest prikazivanje važnosti poljoprivrednih dobara te nužnosti uspostave Registra šteta.

Državna tvrtka APIS IT u suradnji sa Državnim povjerenstvom za procjenu šteta od elementarnih nepogoda napravila je aplikaciju za prijavu šteta „Registar šteta“ koja je za JLS-e u uporabi od 2014. godine. Korištenje aplikacije je besplatno, pri čemu se cijeli proces prijava šteta znatno ubrzava.

Registar šteta sadrži podatke koji se odnose na vrstu šteta, vrijeme nastanka prirodne nepogode, po vrstama korisnika (fizičke i pravne osobe) te na područje koje je zahvaćeno prirodnom nepogodom¹. Također, sadrži evidenciju svih prijavljenih šteta na području proglašenja prirodne nepogode na jednom mjestu. Omogućuje veću preciznost pri unosu podataka te smanjuje mogućnost pogrešnog zbrajanja više vrsta unesenih šteta.

Pravilnikom o registru šteta od prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 65/19) propisan je sadržaj, oblik i način dostave podataka o nastalim štetama od prirodnih nepogoda. Člankom 17. stavkom 3. *Zakona* izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu. Obzirom na postupanje i obaveze Županijskog povjerenstva za procjenu šteta, a koje se odnose i na Grad Hrvatska Kostajnica u ovom Planu su navedene i obaveze Županijskog povjerenstva.

Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- **preventivne mjere** radi umanjavanja posljedica prirodne nepogode koje obuhvaćaju: saniranje postojećih klizišta, uređivanje kanala i propusta uz prometnice, uređivanje korita potoka, rječica i rijeka, uređenje retencija, izgradnju barijera za sprječavanje odnošenja zemlje izvan poljoprivrednih površina, rušenje starih i trulih stabala, postavljanje zaštitnih mreža protiv tuče i sl.
- **mjere za ublažavanje i otklanjanje** izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica; sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode – pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo, čišćenje stambenih, gospodarskih i drugih objekata od nanosa mulja, šljunka, drveća i slično, odstranjivanje odronjene zemlje, mulja i šljunka s cesta i lokalnih putova, te sve ostale radnje kojima se smanjuju nastala oštećenja.

¹ Terminološki gledano elementarne nepogode su jednake prirodnim nepogodama te zbog perioda prilagodbe ponegdje će se još koristiti naziv elementarne nepogode

Temeljem članka 17. stavka 2. *Zakona* Plan djelovanja treba sadržavati sljedeće:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
2. procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz *Zakona* i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

2. Prirodne nepogode

Prirodnom nepogodom, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili u okolišu.

Prirodnim nepogodama smatraju se:

- a) potres,
- b) olujni, orkanski i ostali jak vjetar,
- c) požar,
- d) poplava,
- e) suša,
- f) tuča, kiša koja se smrzava u dodiru sa podlogom,
- g) mraz,
- h) izvanredno velika visina snijega,
- i) snježni nanos i lavina,
- j) nagomilavanje leda na vodotocima,
- k) klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,
- l) druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite. Kao šteta od prirodne nepogode, za koju se može dati pomoć smatra se direktna odnosno izravna šteta.

Skupine dobara za koje se utvrđuje šteta:

- građevine,
- oprema,
- zemljište,
- šume,
- poljoprivreda,
- biljna proizvodnja,
- višegodišnji nasadi,
- obrtna sredstva u poljoprivredi,
- stočarstvo,
- ribarstvo i akvakultura,
- divljač.

Šteta se izražava u novčanoj vrijednosti koja je potrebna da se oštećena ili uništena imovina dovede u stanje prije njena nastanka, odnosno u vrijednosti potrebnoj da se ta dobra nabave u količini i kakvoći koju su imala neposredno prije nepogode.

U vrijednost štete ubrajaju se i troškovi koji su vezani za prirodnu nepogodu, tj. oni kojih ne bi bilo da nije nastupila opasnost od prirodne nepogode ili sama nepogoda (npr. troškovi sprječavanja opasnosti, rada povjerenstva, raznih naknada i dr.). Najmanja jedinica procjene štete za fizičke osobe je domaćinstvo, a za pravne osobe šteta cjelovite pravne osobe. Troškovi obuhvaćaju sve izdatke za privremene mjere obrane, za spašavanje i zbrinjavanje stanovništva, životinja i drugih dobara za trajanja ili neposredno nakon nastanka prirodne nepogode ili drugog uzroka koji je izazvao neposrednu (direktnu) štetu.

Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda Grada Hrvatske Kostajnice za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području Grada Hrvatske Kostajnice ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području Grada Hrvatske Kostajnice najmanje 30%. Ispunjenje uvjeta za proglašenje prirodne nepogode utvrđuje Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Izvorni prihodi Grada Hrvatska Kostajnica za 2019. godinu iznose 5.627.956,00 kuna.

2.1. Obaveze Grada Hrvatska Kostajnica iz područja civilne zaštite i zaštite od požara, a koje se tiču prirodnih nepogoda

Temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15, 118/18) Grad Hrvatska Kostajnica je obveznik izrade Procjene rizika od velikih nesreća koja je donesena na sjednici Gradskog vijeća 16. veljače 2019. godine KLASA: 021-05/19-01/6, URBROJ: 2176/02-02-19-1. Prirodne nepogode kao što su: potres, poplave, kiša, tuča, suša, snijeg i led, požar, klizišta, vjetar te mraz prepoznate su i u Procjeni rizika od velikih nesreća za područje Grada Hrvatska Kostajnica.

Plan djelovanja Grada Hrvatske Kostajnice u području prirodnih nepogoda za 2020. godinu označava blisku poveznicu sa sustavom civilne zaštite te djelovanjem operativnih snaga u sustavu civilne zaštite (***Prilozi 1.***). Sustav civilne zaštite obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) za sprječavanje nastanka i uklanjanje posljedica velikih nesreća i katastrofa te dr.

Mjere civilne zaštite su jednokratni postupci i zadaće koje provode svi sudionici u sustavu civilne zaštite na svim razinama spašavanja života i zdravlja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša i to: uzbunjivanje i obavješćivanje, evakuacija, zbrinjavanje, sklanjanje, spašavanje, prva pomoć, KBRN zaštita, asanacija (humana, animalna, asanacija terena) zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla te zaštita bilja i namirnica biljnog porijekla.

Zakonom o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15, 118/18) kao jedna od mjera je prepoznata asanacija terena koja označava skup organiziranih i koordiniranih tehničkih, zdravstvenih i poljoprivrednih mjera i postupaka radi uklanjanja izvora širenja društveno opasnih bolesti.

Plan djelovanja civilne zaštite Grada Hrvatska Kostajnica donio je gradonačelnik Grada Hrvatske Kostajnice, dana 3. listopada 2019. godine, KLASA: 810-01/18-01/2, URBROJ: 2176/02-01-19-17.

U Tablici 1. prikazan je registar prirodnih nepogoda, odnosno potencijalnih prijetnji za područje Grada Hrvatske Kostajnice te u skladu s time prikazane su moguće posljedice te mjere odgovora na prijetnje. Registar prirodnih nepogoda na području Grada Hrvatske Kostajnice izrađen je na temelju praćenja pojave prirodnih nepogoda na području Grada u posljednjih 10 godina te identifikacije prijetnji temeljem Procjene rizika od velikih nesreća za područje Grada Hrvatske Kostajnice. Registar prirodnih nepogoda Grada Hrvatske Kostajnice sadrži prirodne prijetnje čija je pojava evidentirana i vjerojatna na području Grada Hrvatske Kostajnice, prirodne prijetnje koje su svojom pojavom nanijele značajne štete na građevinskoj i kritičnoj infrastrukturi, štete na pokretnoj i nepokretnoj imovini, poljoprivrednim površinama te su direktno činile prijetnju životu i zdravlju ljudi kao i prirodne prijetnje koje bi svojom pojavom prouzročile katastrofalne posljedice na području Grada Hrvatske Kostajnice.

Prirodne nepogode koje su analizirane u Poglavlju 6. Procjene rizika od velikih nesreća za područje Grada Hrvatska Kostajnica neće se obrađivati ovim Planom jer su mjere i postupci za iste razrađeni u Procjeni rizika te Planu djelovanja civilne zaštite Grada Hrvatska Kostajnica, ali će se isti prikazati u Tablici 1.

Grad Hrvatska Kostajnica ima usvojenu Procjenu ugroženosti od požara i Plan zaštite od požara („Službeni vjesnik“ broj 63/19). Procjena ugroženosti od požara izrađena je s ciljem stručne analize, utvrđivanja postojeće opasnosti i predviđanja odgovarajuće mjere zaštite od požara i tehnoloških eksplozija kako bi se izbjeglo ugrožavanje života i zdravlja ljudi, kao i uništavanje građevina i njihovih sadržaja. U cilju zaštite od požara, Zakonom o zaštiti od požara („Narodne novine“ broj 92/10) propisano je poduzimanje organizacijskih, tehničkih i drugih mjera radnji za: otklanjanje opasnosti od nastanka požara; rano otkrivanje, obavješćivanje te sprječavanje širenja i učinkovito gašenje požara; sigurno spašavanje ljudi i životinja ugroženih požarom; sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica požara; utvrđivanje uzroka nastanka požara te otklanjanje njegovih posljedica.

Zaštitu od požara provode, osim fizičkih i pravnih osoba i pravne osobe te udruge koje obavljaju vatrogasnu djelatnost i djelatnost civilne zaštite, Grad Hrvatska Kostajnica te Sisačko-moslavačka županija. Svaka fizička i pravna osoba odgovorna je za neprovođenje mjera zaštite od požara, izazivanje požara, kao i za posljedice koje iz toga nastanu. Dokumenti zaštite od požara Grada Hrvatska Kostajnica u kojima se uređuju organizacija i mjere zaštite od požara je i Godišnji provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara. Godišnji provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara Grada Hrvatska Kostajnica donosi se na temelju Godišnjeg provedbenog plana unaprjeđenja zaštite od požara Sisačko-moslavačke županije. Gradsko vijeće Grada Hrvatska Kostajnica dužno je najmanje jednom godišnje razmatrati Izvješće o stanju zaštite od požara na području Grada Hrvatska Kostajnica i stanju provedbe godišnjeg provedbenog plana unaprjeđenja zaštite od požara.

Tablica 1. Registar prirodnih nepogoda na području Grada Hrvatske Kostajnice

R.B.	PRIRODNA NEPOGODA	KRATAK OPIS PRIRODNE NEPOGODE	PODRUČJE UTJECAJA	PREVENTIVNE MJERE	MJERE ODGOVORA
1.	Potres	Potres je prirodna nepogoda uzrokovana prirodnim događajem koji je vjerojatno najveći uzrok stradanja ljudi i uništenja materijalnih dobara. Potresi su uzrok katastrofa koje karakterizira brz nastanak, događaju se učestalo i bez prethodnog upozorenja.	Potres uzrokuje oštećenje objekata, prekid opskrbom struje, vode, probleme u opskrbi i nedostatak hrane, reducirane mogućnosti u telekomunikacijama, psihoze, depresije i panika kod ljudi, mogućnost gubitka stambenog prostora.	Protupotresno projektiranje, kao i gradnja građevina, treba se provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima za navedenu seizmičku zonu. Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsti pomoći u skladu s važećim propisima.	Postojeće operativne snage sustava civilne zaštite dovoljne su za otklanjanje posljedica uzrokovanih potresima slabije jačine. U slučaju razornog potresa postojeće snage ne bi bile dovoljne te bi u navedenom slučaju bilo potrebno angažirati snage s županijske i državne razine.
2.	Poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodenih tijela	Poplava je prirodni fenomen čija se pojava ne može izbjeći, ali se rizici od poplavlivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu, poduzimanjem različitih preventivnih mjera. Poplave su među najopasnijim prirodnim nepogodama jer mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, oštećenje kulturnih dobara i ekološke katastrofe.	Opasnosti za stanovništvo, opskrba vodom i odvodnja, cestovni promet te proizvodnja i distribucija električne energije. Poplava izazvana izlivanjem kopnenih vodenih tijela može uzrokovati posljedice na život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku.	Građenje, tehničko i gospodarsko održavanje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina. Edukacija i osposobljavanje snaga sustava civilne zaštite Grada Hrvatska Kostajnica.	Uzbunjivanje i obavješćivanje, evakuacija, zbrinjavanje, sklanjanje, spašavanje i pružanje prve pomoći. Postojeće operativne snage sustava civilne zaštite ne bi bile dovoljne za otklanjanje posljedica uzrokovanih poplavama.
3.	Tuča	Područje Hrvatske nalazi se u umjerenim geografskim širinama gdje je pojava tuče i sugradice relativno česta. Pojava tuče i sugradice najčešća je u toplom dijelu godine. Tuča i sugradica svojim intenzitetom nanose velike štete na poljoprivrednim kulturama, kao i na pokretnoj i nepokretnoj imovini.	Moguće su štete na nepokretnoj i pokretnoj imovini, odnosno na kućama, osobnim vozilima, strojevima, uređajima i opremi kao i na infrastrukturnim građevinama u području.	Najugroženiji sadržaji na predmetnom području su poljoprivredne kulture, a posebno se ulaže i potiče u zaštitu izgradnjom sustava zaštitnih mreža od tuče. Potrebno je izbjegavati izgradnju nasada i građevina osjetljivih na kišu i tuču te poticati njihovo osiguranje. Osjetljivu kulturnu baštinu i imovinu potrebno je preventivno zaštititi od ugroze.	Upozoravanje, obavješćivanje Postojeće operativne snage sustava civilne zaštite dovoljne su za reagiranje u slučaju tuče i saniranju posljedica.
		Mraz je oborina koja nastaje kad uz	Posljedice mogu biti smanjenje ili	Edukacija i osposobljavanje	Upozoravanje.

4.	Mraz	hladno tlo prizemni sloj zraka pri temperaturi nižoj od 0°C izravno prijeđe iz vodene pare u led. Prilikom pojave niske temperature dolazi do smrzavanja vode što dovodi do pucanja i širenje tkiva te odumiranje biljaka. Pojavljuje se od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju.	potpuni gubitak prinosa trajnih nasada te u poljoprivredi.	stanovnika.	
5.	Suša	Meteorološka suša ili dulje razdoblje bez oborina može uzrokovati ozbiljne štete u poljoprivredi, vodoopskrbi i sl. Nedostatak oborina u duljem vremenskom razdoblju može, sa određenim faznim pomakom uzrokovati i hidrološku sušu koja se očituje smanjenjem površinskih i dubinskih zaliha voda.	Utjecaj na vodostaje vodocrpilišta, bunara, zbog smanjenja razine istih ovisno o trajanju suše. Otežana distribucija vode, mogućnost pojave zaraza (hidrične: epidemija-trbušni tifus, dizenterija) su veće.	Za sigurno korištenje vode potrebno je formirati zone sanitarne zaštite kako bi se vode zaštitile od slučajnih i namjernih zagađivača. U mjerama zaštite od suše i smanjenju eventualnih šteta potrebno je sagledati mogućnost izgradnje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina.	Upozoravanje. Postojeće snage vatrogastva dovoljne su za opskrbu stanovništva pitkom vodom.
6.	Kiša	Po količini padalina Grad Hrvatska Kostajnica pripada humidnijim rubnim krajevima Panonske nizine. Dugotrajniji kišni period s prekomjernom količinom oborina mogu značajno pridonijeti smanjenju prinosa i kvalitete, a na dijelu površina i potpuno propadanje uroda povrća, voća, žitarica i ostalih ratarskih kultura, uzrokovati poplave.	Štete na poljoprivrednim površinama, šteta na stambenim, gospodarskim, poslovnim objektima.	Održavati sustav odvodnje, zaštita podrumskih prostorija.	Upozoravanje, obavješćivanje. Postojeće operativne snage sustava civilne zaštite dovoljne su za reagiranje u slučaju prekomjernih količina oborina.
		Snijeg i led mogu uzrokovati ozljede ili gubitke života, štete na građevinama i drugoj infrastrukturi, prekide u odvijanju i nesreće u prometu kao i prekide u opskrbi uslugama (struja i voda, telekomunikacije). U područjima gdje snijeg rijetko pada, čak i male	Posljedice po život i zdravlje ljudi su ozljede uslijed više prometnih nesreća. Štete za gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku mogu biti katastrofalne. Pojava leda na objektima kritične infrastrukture (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba) može učiniti znatne	U cilju ublažavanja posljedica od snježnih oborina i poledica potrebno je redovito čišćenje prometnica, pločnika, pristupnih putova, čišćenje snijega i leda sa vozila prije uključivanja u promet i korištenju zimske opreme na vozilu i sl.	Operativne snage sustava civilne zaštite raspolazu sa dovoljnim ljudskim i materijalnim potencijalima za otklanjanje posljedica uzrokovanih ovom vrstom prirodne nepogode.

7.	Snijeg i led	<p>visine snijega mogu izazvati negativne posljedice na ljude i odvijanje normalnog života. Snijeg do visine 50 cm može bitno poremetiti svakodnevno funkcioniranje zajednice (nemogućnost opskrbe vitalnim proizvodima, prekid opskrbe električnom energijom, prekid prometa, onemogućavanje hitne medicinske pomoći i sl.). Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše, poledice i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo). To su izvanredne meteorološke pojave koje u hladno doba godine ugrožavaju promet i ljudsko zdravlje, a u motriteljskoj praksi Republike Hrvatske opažaju se i bilježe. Poznati su ekstremni slučajevi kada je ova pojava okovala čitava područja, pa je led deo nekoliko centimetara ili više, pod svojim velikim teretom, rušio stabla, dalekovode i stupova, ošteti prometnice.</p>	<p>materijalne štete. Nedostatak energenata kod stanovništva stvara probleme u prehrani, higijeni, zagrijavanju prostora, održavanju farmi, poslovnih prostora i narušava cjelokupno funkcioniranje društva. Posljedice neodržavanja prometnica mogu biti stvaranje dugotrajnih zastoja, izolacija pojedinih dijelova naselja, a može doći i do prekida prometa.</p>		
8.	Požar otvorenog tipa	<p>Ugroženost od požara dolazi do izražaja u ljetnim mjesecima te u sušnim vremenskim razdobljima. Požari otvorenog tipa stvaraju znatne izravne i neizravne štete, a njihovo gašenje ponekad iziskuje angažiranje velikog materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala sustava civilne zaštite. Osim što šuma i sva ostala zemljišta obrasla vegetacijom imaju gospodarsku važnost kao izvori sirovina,</p>	<p>U slučaju požara mogući je nastanak štete na: šumskim i poljoprivrednim područjima, građevinama, pokretninama kao i određeni broj stradalih osoba (lake ozljede/teže ozljede/smrtno stradavanje), što se ne može uvijek izbjeći. Moguć je i kratkotrajni prekid (do par dana) opskrbe energijom, vodom, namirnicama ili zastoji u prometu. Ne očekuje se značajniji efekt na odvijanje turističke sezone, ali mjere</p>	<p>U cilju zaštite od požara potrebno je provoditi preventivne mjere zaštite od požara, educirati stanovništvo kako bi se spriječio nastanak požara, jer je najčešći način izazivanja istog nemar ili nepažnja (paljenje korova, biootpada, nepažnja sa ložištima za roštilje i sl.)</p>	<p>U slučaju požara većih razmjera na području Grada Hrvatska Kostajnica postojeće operativne snage sustava civilne zaštite ne bi bile dovoljne za otklanjanje posljedica uzrokovane požarom.</p>

		poljoprivredna zemljišta za proizvodnju hrane, navedeni prostori predstavljaju i dobra od općeg interesa koja iziskuju posebnu zaštitu.	oporavka vegetacije su dugoročne.		
9.	Vjetar (kretanje zračnih masa općenito)	Olujni vjetar, a ponekad i orkanski, zajedno sa velikom količinom kiše ili čak i tučom, osim što stvara velike štete na imovini, poljoprivrednim i šumarskim dobrima, raznim građevinskim objektima, u prometu i tako nanosi gubitke u gospodarstvu, ugrožava i često puta odnosi ljudske živote.	Štete na objektima elektroenergetike, telekomunikacija, poljoprivrednim površinama, šteta na stambenim, gospodarskim te poslovnim objektima i sl.	Prilikom projektiranja objekata voditi računa da isti izdrže opterećenja koje podrazumijevaju olujno i orkansko nevrijeme. Uz prometnice koje prolaze kroz šumsko područje održavati svijetle pruge bez vegetacije i sastojina kako uslijed olujnog i orkanskog nevremena ne bi došlo do ugrožavanja prometa i njegovih sudionika. Izbor građevnog materijala, a posebno za izgradnju krovništa i nadstrešnica treba prilagoditi jačini vjetra. Kod planiranja i gradnje prometnica potrebno je voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija.	Upozoravanje, obavješćivanje. Postojeće operativne snage sustava civilne zaštite dovoljne su za pomoć stanovništvu u saniranju posljedica uzrokovanih vjetrom.
10.	Klizišta	Klizišta te odroni zemlje primarno su nastali kao rezultat iskrčivanja šumskih površina čime je tlo postalo podložno čestim erozivnim procesima. Pojavi klizišta doprinose i bujične vode te velike količine oborina. Uzroci nastanka klizišta mogu biti prirodni te oni nastali ljudskim faktorom, odnosno potaknuti ljudskim aktivnostima. Prirodni uzroci dijele se na geološke i morfološke. Geološke karakterizira mineraloški sastav stijena, nagib plićih slojeva tla i smjer pružanja, odnos nagiba klizišta u odnosu na nagib površine kosine te njihova geotehnička svojstva. Morfološke uzroke	Klizišta mogu uzrokovati štetu na materijalnim i kulturnim dobrima te okolišu, mogu uzrokovati štetu na stambenim građevinama te industrijske i komunalne infrastrukture, zastoj u prometu i neprotočne prometnice.	Blokada balvanima, drenaža za odvod vode iz zemlje koja se postavlja u dubinu ili na površinu te kanali, ježevi/barikade za kratkotrajnu stabilizaciju, manji odroni mogu se osigurati zečjim nasipima, površine natopljene vodom za vrijeme jakih oborina prekrivaju se vodonepropusnim ceradama da bi se spriječilo daljnje natapanje tla. Dugoročne mjere su pošumljavanje, građenje zaštitnih, betonskih zidova te smanjenje nagiba putem sanacije terena.	Sanacija klizišta je odgovoran i skup posao. Svako klizište obilježavaju različite značajke, prema tome potrebna je visoka razina stručnosti i kako bi se što točnije odredio razlog nastanka, dubinu i osobine te kako bi se uz odgovarajuću projektnu dokumentaciju dugoročno sanirala šteta.

	<p>karakteriziraju promijene reljefa uslijed djelovanja različitih endogenih te egzogenih sila. Klizišta se javljaju po razdoblju velikih količina oborina, topljenja snijega, povlačenja podzemnih voda.</p>		
--	---	--	--

3. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na području Grada Hrvatska Kostajnica

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela *Zakona* obvezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva.

Tablica 2. Prikaz mjera i nositelja mjera uslijed prirodnih nepogoda

PRIRODNE NEPOGODE	MJERE	NOSITELJI MJERA
Mraz, vjetar, snijeg i led, tuča, kiša te suša	Organizacija obavještanja o pojavi opasnosti	- Gradonačelnik (<u>Prilog 6.</u>)
	Organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika operativnih snaga civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica ekstremnih vremenskih uvjeta	- Stožer civilne zaštite Grada Hrvatska Kostajnica (<u>Prilog 1.1.</u>) - DVD-i s područja Grada Hrvatske Kostajnice (<u>Prilog 1.2.2.</u>) - Vlasnici kritične infrastrukture (<u>Prilog 5.</u>) - JVP Grada Siska, JVP Grada Petrinje (<u>Prilog 1.2.1.</u>) - Vlasnici kritičnih infrastrukture (<u>Prilog 5.</u>) - Hrvatski telekom d.d. (<u>Prilog 5.</u>) - Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici (<u>Prilog 1.6.</u>)
	Pregled raspoloživih operativnih kapaciteta za otklanjanje posljedica od ekstremnih vremenskih uvjeta s utvrđenim zadaćama	- HGSS –Stanica Novska (<u>Prilog 1.4.</u>) - Zavod za hitnu medicinu Sisačko-moslavačke županije (<u>Prilog 4.</u>) - Ordinacije opće medicine (<u>Prilog 4.</u>) - Gradsko društvo Crvenog križa Hrvatska Kostajnica (<u>Prilog 1.3.</u>) - Centar za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica (<u>Prilog 5.</u>) - Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije (<u>Prilog 4.</u>) - Opća bolnica „Dr. Ivo Pedišić“ Sisak (<u>Prilog 4.</u>) - Veterinarska ambulanta TIN d.o.o. Donji Kukuruzari (<u>Prilog 4.</u>) - Udruge građana (<u>Prilog 1.5.</u>) - DVD-i s područja Grada Hrvatska Kostajnica (<u>Prilog 1.2.2.</u>) - Vlasnici objekata kritične infrastrukture (<u>Prilog 5.</u>)
	Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovnih službi	- Grad Hrvatska Kostajnica

4. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što su oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

- Državnog proračuna s proračunskog razdjela Ministarstva financija
- Fondova Europske unije i
- Donacija.

Sredstva iz fondova EU se ne mogu osigurati unaprijed, njihova dodjela se provodi prema posebnim propisima kojima se uređuje korištenje sredstava iz fondova EU.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska sredstva te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, o čemu odlučuju nadležna tijela. Navedena sredstva su nepovratna i nenamjenska te se ne mogu koristiti kao kreditna sredstva niti zadržati kao prihod proračuna Grada Hrvatske Kostajnice. Gradonačelnik Grada Hrvatske Kostajnice te krajnji korisnici odgovorni su za namjensko korištenje sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Pomoć za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda ne dodjeljuje se za:

- a) štete na imovini koja je osigurana,
- b) štete na imovini koje nastanu od prirodnih nepogoda, a izazvane su namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite,
- c) neizravne štete,
- d) štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela,
- e) štete nastale na objektu ili području koje je u skladu s propisima koji uređuju zaštitu kulturnog dobra aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom,
- f) štete koje nisu prijavljene i na propisan način i u zadanom roku unijete u Registar šteta prema odredbama *Zakona*,
- g) štete u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine.

Iznimno, od navoda **d)** sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda mogu se dodijeliti i za štete na nezakonito izgrađenim stambenim zgradama korisnicima socijalne skrbi s priznatim pravom u sustavu socijalne skrbi određenim propisima kojima se uređuje područje socijalne skrbi i drugim pripadajućim aktima nadležnih tijela državne uprave.

Iznimno, od navoda **g)** oštećenima se mogu dodijeliti sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda u slučajevima otežanih gospodarskih uvjeta, socijalnih, zdravstvenih ili drugih razloga koji ugrožavaju život stanovništva na području zahvaćenom prirodnom nepogodom. O prijedlogu i prihvaćanju ovih uvjeta odlučuje Županijsko povjerenstvo na prijedlog Gradskog povjerenstva.

- **Primjena pravila o državnim potporama**

Temeljem članka 22. *Zakona*, prilikom dodjele pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda poduzetnicima na osnovi različitih mjera, a to se posebno odnosi na dodjelu novčanih sredstava u obliku subvencija ili dodjelu novčanih sredstava putem ostalih vrsta programa čiji su korisnici poduzetnici, postupaju se sukladno pravilima o državnim potporama u industriji ili poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu.

5. Proglašenje prirodne nepogode

Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Uvjet za procjenu štete je proglašenje prirodne nepogode. Odluku o proglašenju prirodne nepogode za Grad Hrvatsku Kostajnicu donosi župan Sisačko-moslavačke županije, na prijedlog Gradonačelnik Grada Hrvatska Kostajnica. Nakon proglašenja prirodne nepogode, a poradi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda Gradsko i Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta provode sljedeće radnje:

1. prijavu prve procjene štete u Registar šteta (gradsko)
2. prijavu konačne procjene štete u Registar šteta (gradsko)
3. potvrdu konačne procjene štete u Registar šteta (županijsko).

Registar šteta je jedinstvena digitalna baza podataka o svim štetama nastalim zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske. Obveznik unosa podataka u Registar šteta na razini Grada Hrvatska Kostajnica je Gradsko povjerenstvo. Gradsko povjerenstvo, u Registar šteta unosi prijave prvih procjena šteta i prijave konačnih procjena šteta, jedinstvene cijene te izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava pomoći Gradskog povjerenstva u skladu s obrascima i elektroničkim sučeljem. Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određivanje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda te za izradu izvješća o radu Državnog povjerenstva.

Oštećena osoba nakon nastanka prirodne nepogode prijavljuje štetu na imovini Gradskom povjerenstvu Grada Hrvatska Kostajnica u pisanom obliku, na propisanom obrascu, najkasnije u roku od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Nakon isteka roka od 8 dana, Gradsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar

šteta najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Iznimno, oštećenik može podnijeti prijavu prvih procjena šteta i nakon isteka roka od osam dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Također, iznimno, rok za unos podataka u Registar šteta od strane Gradskog povjerenstva može se, u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojih je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, produljiti za osam dana. O produljenju navedenog roka odlučuje Županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva Gradskog povjerenstva Grada Hrvatske Kostajnice.

5.1. Sadržaj prijave prve procjene štete

Prijava prve procjene štete sadržava:

1. datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj,
2. podatke o vrsti prirodne nepogode,
3. podatke o trajanju prirodne nepogode,
4. podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom,
5. podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine,
6. podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete te,
7. podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno *Zakonu*.

5.2. Konačna procjena štete

Prijava konačne procjene štete sadržava:

1. Odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
2. podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
3. podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
4. podatke o uzroku i opsegu štete,
5. podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život Grada Hrvatska Kostajnica,
6. ostale statističke i vrijednosne podatke uređene *Zakonom*.

Prijavu konačne štete Gradsko povjerenstvo Grada Hrvatske Kostajnice unosi u Registar šteta sukladno rokovima iz članka 28. stavaka 4. i 5. *Zakona*. Konačna procjena štete predstavlja procijenjenu vrijednost nastale štete uzrokovane prirodnom nepogodom na imovini oštećenika izražene u novčanoj vrijednosti na temelju prijave i procjene štete.

Ona obuhvaća vrstu i opseg štete u vrijednosnim (financijskim) i naturalnim pokazateljima prema području, imovini, djelatnostima, vremenu i uzrocima njezina nastanka te korisnicima i vlasnicima imovine.

Konačnu procjenu štete utvrđuje Gradsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika, a tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:

- stradanja stanovništva; opseg štete na imovini; opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu; iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda; opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja i vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

Konačnu procjenu štete po svakom pojedinom oštećeniku koji je ispunio uvjete iz članaka 25. i 26. *Zakona*, Gradsko povjerenstvo prijavljuje Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra šteta. Iznimno, ako se šteta na dugotrajnim nasadima utvrdi nakon isteka roka za prijavu konačne procjene štete u skladu sa prijašnjim navodom, oštećenik ima pravo zatražiti nadopunu prikaza štete najkasnije četiri mjeseca nakon isteka roka za prijavu štete.

- **Način izračuna konačne procjene štete**

Kod konačne procjene štete procjenjuje se vrijednost imovine prema jedinstvenim cijenama, važećim tržišnim cijenama ili drugim pokazateljima primjenjivim za pojedinu vrstu imovine oštećene zbog prirodne nepogode.

Za procjenu štete na imovini za koje nisu propisane jedinstvene cijene koriste se važeće tržišne cijene za pojedinu vrstu imovine oštećene zbog prirodne nepogode, pri čemu se surađuje s drugim središnjim tijelima državne uprave i/ili drugim institucijama ili ustanovama koje posjeduju stručna znanja i posjeduju tražene podatke.

5.3. Žurna pomoć

Žurna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi većeg opsega, a uzrokovane su prirodnom nepogodom, i/ili katastrofom, te prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenim prirodnom nepogodom.

Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini:

- Gradu Hrvatska Kostajnica za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša,
- oštećenicima, fizičkim osobama koje nisu poduzetnici u smislu *Zakona*, a koje su pretrpjele velike štete na imovini, a posebice ugroženim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnom nepogodom.

U slučaju ispunjenja navedenih uvjeta, Grad Hrvatska Kostajnica može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava Proračuna.

Gradsko vijeće Grada Hrvatska Kostajnica donosi Odluku o prijedlogu žurne pomoći, koja sadržava sljedeće:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći,
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

Vlada RH o dodjeli žurne pomoći donosi Odluku o dodjeli žurne pomoći za Grad Hrvatsku Kostajnicu koju može donijeti na temelju prijedloga Državnog povjerenstva i/ili Grada Hrvatske Kostajnice. Izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći, Grad Hrvatska Kostajnica dužna je dostaviti Vladi RH u roku navedenom u zaprimljenoj Odluci.

Nakon potvrde konačne procjene štete od strane nadležnog ministarstva te Odluke Vlade RH o dodjeli pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, Gradsko povjerenstvo raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima te prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda sukladno *Zakonu*. Gradsko povjerenstvo putem Registra šteta podnosi Županijskom povjerenstvu Izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske. Uz Izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, Gradsko povjerenstvo dostavlja Županijskom povjerenstvu i druge podatke u pisanom i/ili elektroničkom obliku koji osobito uključuju obrazloženja koja se odnose na utrošak i namjensko korištenje novčanih sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske, uključujući i izvore sredstava iz fondova Europske unije.

Ako se na području Sisačko-moslavačke županije prirodna nepogoda dogodi dva ili više puta tijekom jedne kalendarske godine štete se zbrajaju. U tom slučaju pomoć iz državnog proračuna određuje se usporedbom propisane granice za dodjelu pomoći i zbroja šteta od prirodnih nepogoda u toj godini.

6. Procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva podrazumijeva procjenu opreme i drugih sredstava nužnih za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale uslijed djelovanja prirodne nepogode.

Grad Hrvatska Kostajnica u svom vlasništvu posjeduje rovokopač i traktor sa prikolicom za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva. Opremom i sredstvima raspolažu i subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje posljedica prirodnih nepogoda. Kako bi se zadržala te unaprijedila spremnost DVD-a Vatrogasne zajednice područja Hrvatska Kostajnica te ostalih snaga koji imaju ulogu u zaštiti i sprječavanju stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva, veoma je

bitno kontinuirano ulaganje u opremu i sredstva kao i osposobljavanje te uvježbavanje pripadnika istih. U Procjeni rizika od velikih nesreća za područje Grada Hrvatska Kostajnica utvrđena je visoka spremnost operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Uz navedeno, veoma je važno planiranje tekuće proračunske pričuve sa namjenom podmirenja rashoda nastalih i uslijed elementarne nepogode. Temeljem članka 56. stavka 3. Zakona o proračunu („Narodne novine“ broj 87/08, 136/12 i 15/15) sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća.

Proračunom Grada Hrvatska Kostajnica za 2019. godinu nisu planirana sredstva u svrhu podmirenja rashoda nastalih uslijed elementarne (prirodnih) nepogode.

6.1. Elementarne nepogode na području Grada Hrvatska Kostajnica u posljednjih 10 godina

U Tablici 3. prikazane su elementarne nepogode zabilježene na području Grada Hrvatska Kostajnica u posljednjih 10 godina sa svim relevantnima podacima o istim.

Tablica 3. Prikaz šteta uslijed prijašnjih događaja (elementarne nepogode) na području Grada Hrvatska Kostajnica

GODINA	PRIRODNA NEPOGODA	BROJ PRIJAVA SA DIREKTIMA ŠTETAMA	PRVE PROCJENE ŠTETE -KN-	KONAČNA ŠTETA -KN-	PRIHOD SREDSTAVA -KN-	RASHOD SREDSTAVA -KN-	IZVOR SREDSTAVA ZA POMOĆ U SANACIJI ŠTETA Državni, županijski, gradski, proračun/osiguravateljsko društvo
2009.	-	-	-	-	-	-	-
2010.	-	-	-	-	-	-	-
2011.	-	-	-	-	-	-	-
2012.	-	-	-	-	-	-	-
2013.	-	-	-	-	-	-	-
2014.	Poplava	90 (fizičke)	20.000.000,00	3.368.772,30	68.500,00	96.065,50	Gradski proračuni, neprofitne organizacije i trgovačka društva
		109 (fizičke +pravne)		12.011.158,62	(2015.) 233.320,00	(2015.) 233.320,00	Vlada Republike Hrvatske
2015.	-	-	-	-	-	-	-
2016.	-	-	-	-	-	-	-
2017.	-	-	-	-	-	-	-
2018.	Poplava	12	3.300.000,00	1.081.709,67	11.163,00	11.163,00	Vlada Republike Hrvatske
	Odron	11	4.300.000,00	4.630.953,60	542.821,40	18.326,03 (2019.) 469.085,89	Gradski i općinski proračuni, fizičke osobe, pravni subjekti
2019.	Poplava	13	2.300.000,00	1.008.511,73	52.000,00	-	Gradski proračun
	Klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta	1	1.500.000,00	1.200.000,00	51.420,00	50.000,00	Ostali pravni subjekti i fizičke osobe

Pojašnjenje: Sredstva za elementarnu nepogodu poplava iz 2014. godine, isplaćena su u 2015. godini. Kod odrona zemljišta iz 2018. godine također se izvršilo plaćanje dijela u 2019. godini u iznosu od 469.085,89 kn. Prva procjena šteta i konačna šteta iskazane su po Gradskom povjerenstvu. Međutim, navedena procjena prebačena je na Županijsko povjerenstvo i postala je stvar financiranja direktno po Vladi Republike Hrvatske. Prema informacijama Ministarstva graditeljstva šteta je procijenjena na 4.630.953,60 kuna. Sredstva osigurana u iznosu od 2.675.163,13 kuna u 2018. godini, 5.508.648,15 kuna u 2019. godini i još 494.331,25 kuna za opremanje namještajem u 2019. godini. Ukupno osigurana sredstva u 2018. i 2019. godini iznose 8.678.142,53 kuna. Financiranje je provedeno iz Proračuna RH.

Za odron iz 2018. godine – preostala sredstva na računu = 55.409,48 kn,

Za klizanje iz 2019. godine – preostala sredstva na računu = 1.420,00 kn,

Za poplavu iz 2019. godine – preostala sredstva na računu = 52.000,00 kn.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava žurne pomoći za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda nastalih u 2018. godini te dijelom u 2017. godini u Republici Hrvatskoj KLASA: 022-03/18-04/434, URBROJ:50301-25/16-18-3 od 20. prosinca 2018. godine Gradu Hrvatska Kostajnica dodijeljena su sredstva žurne pomoći u iznosu od 11.163,62 kuna. Pomoć se dodijelila u postotku od potvrđene štete na obrtnim sredstvima u poljoprivredi te na stambeno građevinskim objektima fizičkih osoba.

Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici 23. prosinca 2014. godine donijela Odluku o dodjeli sredstava žurne pomoći za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda prijavljenih do 31. kolovoza 2014. godine u Republici Hrvatskoj KLASA:022-03/14-04/500, URBROJ: 50301-05/16-14-2, kojom se odobrila pomoć za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda prijavljenih do 31. kolovoza 2014. godine u Republici Hrvatskoj, između ostalog u Gradu Hrvatskoj Kostajnici u iznosu od 233.320,00 kuna.

7. Mjere i suradnja s nadležnim tijelima

Nadležna tijela za provedbu mjera s ciljem djelomičnog ublažavanja šteta uslijed prirodnih nepogoda jesu:

- Vlada Republike Hrvatske,
- Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- Nadležna ministarstava (za poljoprivredu, ribarstvo i akvakulturu, gospodarstvo, graditeljstvo i prostorno uređenje, zaštitu okoliša i energetiku, more, promet i infrastrukturu ...),
- Sisačko-moslavačka županija,
- Grad Hrvatska Kostajnica.

Prilikom provedbi mjera s ciljem djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju spomenuta nadležna tijela, obavezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi, onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva, a posebice ugroženih skupina na područjima zahvaćenom prirodnom nepogodom kao što je socijalni ili zdravstveni status.

7.1. Povjerenstva

Poslove u svezi dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju:

- Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Postupanja i poslove vezane uz dodjelu sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje prirodnih nepogoda povjerenstva provode u suradnji s nadležnim ministarstvima, Vladom Republike Hrvatske i drugim tijelima koja sudjeluju u određenju kriterija i isplate sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda.

Obaveze Gradskog povjerenstva:

- utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje Grada Hrvatska Kostajnica,
- unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
- unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta Županijskom povjerenstvu,
- raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
- prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda sukladno *Zakonu*,
- izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavlja ih Županijskom povjerenstvu putem Registra šteta,
- surađuje sa Županijskim povjerenstvom u provedbi *Zakona*,
- donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
- obavlja druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa Županijskim povjerenstvom.

Gradsko vijeće Grada Hrvatska Kostajnica je na svojoj 8. sjednici održanoj dana 23. ožujka 2018. godine donijelo Odluku o imenovanju članova Gradskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda („Službeni vjesnik“ broj 11/18). Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o imenovanju članova Gradskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda donesene na 17. sjednici održanoj 14. lipnja 2019. godine („Službeni vjesnik“ broj 35/19) elementarne nepogode su preimenovane u prirodne nepogode. Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda ima predsjednika te tri člana članice povjerenstva (***Popis u Prilogu 2.***). Članove i broj članova Gradskog povjerenstva imenuje Gradsko vijeće na razdoblje od četiri godine i o njihovu imenovanju obavještava Županijsko povjerenstvo. Članovima Gradskog povjerenstva mogu se imenovati osobe koje imaju dobar ugled i koje raspolažu potrebnim stručnim znanjima.

Temeljem članka 14. stavka 2. *Zakona* Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Grada Hrvatska Kostajnica donijelo je Plan djelovanja iz područja svoje nadležnosti (***Prilogu 8.***).

Sukladno članku 14. stavku 4. *Zakona* članovi *Gradskog povjerenstva* u svojem radu dužni su postupati savjesno i u skladu s odredbama *Zakona*, u suprotnom, oštećenici imaju pravo tražiti nadoknadu štete od Grada Hrvatska Kostajnica za učinjene propuste.

Obaveze Županijskog povjerenstva:

- usklađuje rad gradskih i općinskih povjerenstava,
- provjerava i utvrđuje konačnu procjenu šteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sa svojeg područja,
- podnosi Državnom povjerenstvu prijedlog s obrazloženjem za odobravanje žurne novčane pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode,
- po potrebi izravno na terenu i području zahvaćenom prirodnom nepogodom obavlja izvid štete na imovini u kojem mogu sudjelovati predstavnici nadležnih ministarstava odnosno pravne osobe, ovisno o vrsti i posljedicama prirodne nepogode i nastale štete,
- objedinjuje i prosljeđuje putem Registra šteta Državnom povjerenstvu konačne procjene šteta te konačno izvješće o utrošku sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u gradovima odnosno općinama na području Županije,
- imenuje stručno povjerenstvo na temelju prijedloga Općinskog odnosno Gradskog povjerenstva,
- donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
- obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje provodi u suradnji s Državnim povjerenstvom.

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije je na 14. sjednici održanoj 11. srpnja 2019. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednika, tajnika i članova Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Sisačko-moslavačke županije KLASA: 080-09/19-01/49, URBROJ:2176/01-01-19-5 (**Popis u Prilogu 2.**).

Temeljem čl. 12. stavka 4. *Zakona* članovi *Županijskog povjerenstva* u svojem radu dužni su postupati savjesno i u skladu s odredbama *Zakona*, u suprotnom, oštećenici imaju pravo tražiti nadoknadu štete od Sisačko-moslavačke županije za učinjene propuste.

Poslovi Državnog povjerenstva:

Poslovi Državnog povjerenstva definirani su člankom 10. stavkom 1. *Zakona*. Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 14. lipnja 2019. godine donio Odluku o imenovanju članova Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda („Narodne novine“ broj 61/19).

• **Stručno povjerenstvo**

Ako Gradsko povjerenstvo Grada Hrvatske Kostajnice nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od Županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području Grada Hrvatska Kostajnica. U svojem radu stručno povjerenstvo surađuje sa Gradskim povjerenstvom Grada Hrvatska Kostajnica. Procjenu šteta Županijsko povjerenstvo obavezno je dostaviti Državnom povjerenstvu za procjenu šteta od prirodnih nepogoda i resornim Ministarstvima.

7.2. Agrotehničke mjere

Agrotehničke mjere su mjere kojima su vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni poljoprivredno zemljište obrađivati na način na koji ne umanjuju njegovu bonitetnu vrijednost i oni su propisane Pravilnikom o agrotehničkim mjerama („Narodne novine“ broj 22/19).

Gradsko vijeće Grada Hrvatske Kostajnice je na 29. sjednici održanoj dana 16. srpnja 2012. godine donijelo Odluku o agrotehničkim mjerama i mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina na području Grada Hrvatske Kostajnice („Službeni vjesnik“ broj 25/12). Navedenom Odlukom su propisane mjere u kojima bi propuštanje tih mjera nanijelo štetu, onemogućilo ili smanjilo poljoprivrednu proizvodnju, te mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina.

Pod agrotehničkim mjerama definirane Pravilnikom o agrotehničkim mjerama („Narodne novine“ broj 22/19) smatraju se:

1. Minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta povoljnim za uzgoj biljaka

Minimalna razina obrade i održavanja poljoprivrednog zemljišta podrazumijeva provođenje najnužnijih mjera u okviru prikladne tehnologije, a posebno:

- a) redovito obrađivanje i održavanje poljoprivrednog zemljišta u skladu s određenom biljnom vrstom i načinom uzgoja, odnosno katastarskom kulturom poljoprivrednog zemljišta,
- b) održavanje ili poboljšanje plodnosti tla,
- c) održivo gospodarenje trajnim pašnjacima i livadama.

2. Sprječavanje zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem

Vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta dužni su primjenjivati odgovarajuće agrotehničke mjere obrade tla i njege usjeva i nasada u cilju sprječavanja zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim korovom poljoprivrednog zemljišta.

Kod sprječavanja zakorovljenosti i obrastanja višegodišnjim raslinjem i njege usjeva potrebno je dati prednost ne kemijskim mjerama zaštite bilja kao što su mehaničke, fizikalne, biotehničke i biološke mjere zaštite, a kod korištenja kemijskih mjera zaštite potrebno je dati prednost herbicidima s povoljnijim ekotoksikološkim svojstvima.

3. Suzbijanje organizama štetnih za bilje

Vlasnici odnosno posjednici poljoprivrednog zemljišta moraju suzbijati organizme štetne za bilje, a kod suzbijanja obvezni su primjenjivati temeljna načela integrirane zaštite bilja sukladno posebnim propisima koji uređuju održivu uporabu pesticida.

4. Gospodarenje biljnim ostacima

U trogodišnjem plodoredu dozvoljeno je samo u jednoj vegetacijskoj godini uklanjanje biljnih ostataka s poljoprivrednih površina osim u slučajevima njihovog daljnjeg korištenja u poljoprivredi u smislu hrane ili stelje za stoku i u slučaju njihove potencijalne opasnosti za širenje organizama štetnih za bilje.

Vlasnici odnosno posjednici poljoprivrednog zemljišta moraju ukloniti sa zemljišta sve biljne ostatke koji bi mogli biti uzrokom širenja organizama štetnih za bilje u određenom agrotehničkom roku u skladu s biljnom kulturom.

Agrotehničke mjere gospodarenja s biljnim ostacima obuhvaćaju:

a) primjenu odgovarajućih postupaka s biljnim ostacima nakon žetve na poljoprivrednom zemljištu na kojem se primjenjuje konvencionalna i reducirana obrada tla,

b) primjenu odgovarajućih postupaka s biljnim ostacima na površinama na kojima se primjenjuje konzervacijska obrada tla,

c) obvezu uklanjanja suhih biljnih ostataka ili njihovo usitnjavanje s ciljem malčiranja površine tla nakon provedenih agrotehničkih mjera u višegodišnjim nasadima,

d) obvezu odstranjivanja biljnih ostataka nakon sječe i čišćenja šuma, putova i međa na šumskom zemljištu, koje graniči s poljoprivrednim zemljištem te se ovaj materijal mora zbrinuti/koristiti na ekološki i ekonomski održiv način, kao što je izrada komposta, malčiranje površine, alternativno gorivo i sl.

Žetveni ostaci ne smiju se spaljivati, a njihovo je spaljivanje dopušteno samo u cilju sprječavanja širenja ili suzbijanja organizama štetnih za bilje uz provođenje mjera zaštite od požara sukladno posebnim propisima.

5. Održavanje organske tvari i humusa u tlu

Organska tvar u tlu održava se provođenjem minimalno trogodišnjeg plodoreda prema pravilima struke ili uzgojem usjeva za zelenu gnojidbu ili dodavanjem poboljšivača tla.

Trogodišnji plodored podrazumijeva izmjenu u vremenu i prostoru: strne žitarice – okopavine – leguminoze ili industrijsko bilje ili trave ili djeteline ili njihove smjese.

Redosljed usjeva u plodoredu mora biti takav da se održava i poboljšava plodnost tla, povoljna struktura tla, optimalna razina hranjiva u tlu.

Trave, djeteline, djetelinsko-travne smjese sastavni su dio plodoreda i mogu na istoj površini ostati duže od tri godine.

6. Održavanje povoljne strukture tla

Korištenje mehanizacije mora biti primjereno stanju poljoprivrednog zemljišta i njegovim svojstvima. U uvjetima kada je tlo zasićeno vodom, poplavljeno ili prekriveno snijegom zabranjeno je korištenje poljoprivredne mehanizacije na poljoprivrednom zemljištu, osim prilikom žetve ili berbe usjeva.

7. Zaštita od erozije

Na nagnutim terenima (>15%) obveza je provoditi pravilnu izmjenu usjeva. Međuredni prostori na nagnutim terenima (>15%) pri uzgoju trajnih nasada moraju biti zatravljeni, a redovi postavljeni okomito na nagib terena.

Na nagibima većim od 25% zabranjena je sjetva jarih okopavinskih usjeva rijetkog sklopa.

Na prostorima gdje dominiraju teksturno lakša tla pored konzervacijske obrade u cilju ublažavanja pojave i posljedica erozije vjetrom moraju se podići vjetrozaštitni pojasi.

8. Održavanje plodnosti tla

Plodnost tla se mora održavati primjenom agrotehničkih mjera, uključujući gnojidbu, gdje je primjenjivo, kojom se povećava ili održava povoljan sadržaj makro i mikrohranjiva u tlu, te optimalne fizikalne i mikrobiološke značajke tla.

Temeljem članka 4. Pravilnika o agrotehničkim mjerama („Narodne novine“ broj 22/19) Grad Hrvatska Kostajnica u obavezi je podnijeti Ministarstvu poljoprivrede i Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu-Centar za tlo sa sjedištem u Osijeku, godišnje izvješće o primjeni agrotehničkih mjera do 31. ožujka svake tekuće godine za prethodnu godinu.

Gradsko vijeće Grada Hrvatska Kostajnica je na 17. sjednici održanoj dana 25. listopada 2007. godine donijelo Odluku o uvjetima i načinu spaljivanja suhe trave, korova, raslinja i biljnih otpadaka na području Grada Hrvatska Kostajnica („Službeni vjesnik“ broj 34/07).

Dana 28. veljače 2008. godine, na 22. sjednici Gradskog vijeća donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o uvjetima i načinu spaljivanja suhe trave, korova, raslinja i biljnih otpadaka na području Grada Hrvatska Kostajnica („Službeni vjesnik“ broj 3/08).

7.3. Mjera zaštite od suše - MJERA 4

Pravilnikom o provedbi Mjere M04 „Ulaganja u fizičku imovinu“ Podmjere 4.1. „Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. („Narodne novine“ broj 7/15) navedeno je ulaganje u građenje novih sustava navodnjavanja kojim bi se znatnije smanjile štete od suše.

Planom navodnjavanja Sisačko-moslavačke županije potaknuto je uvođenje navodnjavanja kao nove mjere u poljodjelstvu. Osiguranje vode za navodnjavanje prema potrebama poljoprivredne proizvodnje, osnovni je zadatak u cilju sprječavanja isušivanja tla i smanjenju uroda.

Obzirom da je suša sve učestalija u posljednjih nekoliko godina, veoma su bitne agrotehničke mjere kojima se umanjuje utjecaj nedostatka oborina. U posljednjih 20 godina suša se pojavljivala na području Grada Hrvatska Kostajnica, ali sa nedovoljno šteta kako bi se proglasila elementarna nepogoda. Nastavno u Planu prikazane su mjere kojima se sprječava isušivanje tla.

Tijekom obrade tla, cilj je povećanje njegove sposobnosti da akumulira što veću količinu oborina te da je zadrži u tlu i spriječi isparavanje kako bi u zadanom trenutku bila biljkama na raspolaganju. Na zadržavanje vlage u tlu utječu struktura tla, organska tvar u tlu i biljni ostaci na tlu koji pospješuju upijanje oborina, a ujedno štite tlo od erozije i utječu na mikrobiološku aktivnost tla.

Dubokim oranjem dolazi do akumuliranja zimske vlage u tlu. Prilikom obrade tla zahtijeva se primjereno korištenje mehanizacije na način da se mehanizacija ne koristi na poljoprivrednim površinama ako je tlo zasićeno vodom, poplavljeno ili prekriveno snijegom (osim prilikom berbe/žetve uroda).

U jesen uzorana zimska brazda pospješuje upijanje zimskih oborina, kiše i snijega. Na proljeće je zimsku brazdu potrebno zatvoriti, primjerice drljanjem, pri čemu se stvara površinski izolacijski sloj tla, koji čuva vlagu u dubljim slojevima. Nakon žetve žitarice, najpoželjnije je odmah obaviti plitko oranje kako bi se zaustavio kapilarni uspon vode, spriječilo isparavanje i sačuvala voda u tlu. Osim same obrade tla, veoma je bitna i gnojidba tla. U periodu suše, način gnojidbe treba prilagoditi vremenskom periodu trajanja sušnih uvjeta. Ako biljke pokazuju teže posljedice suše, uvenuće/žućenje listova, gnojidba im ne može pomoći. Tijekom visokih temperatura i nedostatka vlage, treba izbjegavati gnojidbu dušičnim gnojivima (KAN, UREA), prije svega na travnjacima jer u nedostatku vlage gnojiva ne mogu djelovati kako treba².

7.4. Mjere zaštite od tuče i mraza

- **Mjere zaštite od tuče**

U svrhu sprječavanja posljedica olujnog nevremena i tuče bitno je poštovati dolje navedene savjete:

- Držite u pričuvi jače najlonske folije i cerade, letve i čavle za privremenu sanaciju oštećenih krovnih konstrukcija ili za prekrivanje razbijenih prozorskih stakala,
- Ako ste u zatvorenom dobro zatvorite sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke,
- Ako ste na otvorenom, vodite računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i sl.,
- Ne sklanjajte se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla,
- Vozila sklonite u čvrste objekte, ako isto nije moguće, zaštitite ih dekama ili ceradom protiv tuče.

- **Mjere zaštite od mraza**

Zaštita vinograda od mraza³

Vremenske nepogode koje najviše pogađaju vinovu lozu jesu mraz i tuča. Prva i najvažnija mjera zaštite od mraza je odabir povoljnog položaja za vinograd. Druga mjera je izbor kultivara. Osim pravilnog odabira položaja i kultivara, postoje i razne direktne mjere protiv mraza. Njih je moguće primijeniti samo ako se dobro odabrao i položaj i kultivari, jer nijedna mjera direktne borbe protiv mraza ne može uspjeti ako je mraz prejak ili dugotrajan.

Postoje tri mjere kojima se može djelovati na kontroli temperature:

1. Sustav umjetnog kišenja najdjelotvornija je mjera. Do povišenja temperature dolazi zbog izmjene topline između vode kojom se prska i okolnog zraka. Prskanjem se oko pupova stvara ledeni omotač unutar kojeg ostaje temperatura od 0°C pa se oni ne smrzavaju. Prskanje treba započeti na -0,5 °C, a prestati na 3°C.
2. Sustav velikih ventilatora koji pokreću zrak i premještaju topliji zrak odozgo prema zraku dolje oko nasada. Gornji slojevi zraka u uvjetima kad nastaje mraz mogu biti

² Izvor: <http://www.savjetodavna.hr/adminmax/File/savjeti/agrotehnika.pdf>

³ Izvor: http://pinova.hr/hr_HR/baza-znanja/vinogradarstvo/agrotehnika-vinograda/zastita-vinograda-od-mraza

znatno topliji od zraka koji okružuje nasad. Ventilatori taj topliji zrak tjeraju prema dolje čime se povisuje temperatura zraka u dodiru s nasadom za 1-3 °C.

3. Zagrijavanje zraka u nasadu grijačima, najčešće su to naftni plamenici. Dimljenje može biti znatno smanjeno nepovoljnim učinkom vjetra.

Određenu zaštitu od mraza pruža i mreža zaštite od tuče, pri čemu se mraz skuplja na mreži koja na taj način štiti nasad. Na otpornost trsova prema mrazu može se utjecati i rezidbom. Smatra se da je trs rezan kasnije otporniji na djelovanje mraza od trsa rezanog ranije. Opasnost od mraza može se umanjiti odgađanjem kretanja vegetacije. To se postigne prskanjem vinograda nekoliko dana prije pupanja 25%-tnom otopinom zelene galice uz dodatak 7%-tnog parafinskog ulja. Kretanje vegetacije na taj način se može usporiti 10 do 20 dana.

Zaštita nasada voća i povrća

Mjere koje se koriste za ograničavanje štetnog utjecaja mraza za nasade voća i povrća su orošavanje i zagrijavanje nasada. Nadalje, plastenike ili nasade na otvorenom potrebno je dodatno zaštititi pokrivanjem najlonskom folijom i lutrasil folijama (agrotkanina) kao i drugim materijalima npr. slamom ili sijenom. Preporuča se odmah nakon mraza nasad, kod kojeg nije došlo do potpunog odumiranja biljnih organa odnosno ako izboji, cvjetovi ili mladi plodići nisu potpuno promrzli, a što se očituje posmeđenjem i uvenućem tretirati nekim od biostimulatora, odnosno pripravaka na bazi aminokiselina.

7.5. Primjena jedinstvenih cijena i priroda za razdoblje od 1.travnja 2019. godine do 31. ožujka 2020. godine

Dana 27. ožujka 2019. godine, na sjednici Državnog povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda donesen je *Zaključak o prihvaćanju prosječnih prinosa i cijena poljoprivrednih kultura za razdoblje od 1. travnja 2019. do 31. ožujka 2020. godine*. Navedenim Zaključkom su prihvaćene cijene za procjenu štete od elementarnih nepogoda koje će se koristiti od 01. travnja 2019. godine do 31. ožujka 2020. godine prilikom utvrđivanja šteta u poljoprivredi (*Prilog 7.*).

7.6. Osiguranje usjeva, životinja i biljaka

Pravilnikom o provedbi mjere 17 Upravljanje rizicima, podmjere 17.1 Osiguranje usjeva, životinja i biljaka iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. („Narodne novine“ broj 29/18) definirano je značenje pojma nepovoljne klimatske prilike u poljoprivredi, koji označavaju nepovoljne vremenske uvjete kao što su mraz, udar groma, oluja, tuča, led, duža vremenska razdoblja visokih temperatura te jaka kiša, koji se mogu izjednačiti s elementarnom nepogodom, kao i njihove posljedice u obliku poplava, suša i/ili požara.

Predmet osiguranja je vrijednost biljne ili stočarske proizvodnje (prinos, urod, grlo, kljun, proizvod uključujući kvalitetu) na određenoj proizvodnoj jedinici koju u proizvodnji predstavlja ARKOD parcela, a u stočarskoj proizvodnji Jedinostveni identifikacijski broj gospodarstva. Ako se dogodi osigurani slučaj osiguravateljsko društvo je dužno isplatiti osigurninu. Osigurninu po polici osiguranja moguće je ostvariti ako je Župan proglasilo

nepovoljnu klimatsku priliku, koja se može izjednačiti s elementarnom nepogodom. U slučaju da Župan ne proglasi elementarnu nepogodu, društvo za osiguranje prije isplate osigurnine mora zatražiti potvrdu Državnog hidrometeorološkog zavoda o evidentiranoj nepovoljnoj klimatskoj prilici na području Grada Hrvatska Kostajnica.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, objavila je Natječaj za provedbu podmjere 17.1 „Osiguranje usjeva, životinja i biljaka“ dana 6. travnja 2018. godine, na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja (www.apprrr.hr), mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede (www.mps.hr) i Programa ruralnog razvoja (www.ruralnirazvoj.hr). Prve izmjene Natječaja za provedbu podmjere 17.1. Osiguranje usjeva, životinja i biljaka na snazi su od 5. veljače 2019. godine⁴.

Prihvatljivi korisnici su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika i koje odgovaraju definiciji aktivnog poljoprivrednika. Korisnik mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednika u trenutku podnošenja zahtjeva za isplatu potpore. Isti (jedan) korisnik može podnijeti više zahtjeva za isplatu potpore tijekom jednog natječaja, a zahtjev se može podnijeti za jednu ili više polica osiguranja⁵.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju je dana 26. srpnja 2019. godine objavila Izmjene natječaja za provedbu Podmjere 17.1 Osiguranje usjeva, životinja i biljaka. Najznačajnija promjena u Izmjenama natječaja odnosi na način isplate potpore. Naime, potpora se isplaćuje na žiro račun korisnika naveden u Evidenciji korisnika i/ili na žiro račun društva za osiguranje. Kada se na temelju dokumenta kojim se dokazuje plaćanje utvrdi da je korisnik podmirio više od 30% od ukupne vrijednosti premije osiguranja po pojedinoj polici, ali premija osiguranja nije plaćena u cijelosti, potpora se isplaćuje društvu za osiguranje koje je izdalo predmetnu policu osiguranja. U navedenom slučaju društva za osiguranja obvezna su dio iznosa potpore koji se odnosi na premiju osiguranja iznad 30% ukupne vrijednosti premije osiguranja koju je podmirio korisnik uplatiti na račun korisnika najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je predmetna uplata izvršena od strane Agencije za plaćanja.

Predmet osiguranja nije nadoknada izgubljene dugotrajne imovine (višegodišnji nasadi, osnovno stado, zemljišni pokrov) već prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje (prinos, urod, grlo, kljun, proizvod). Ono što je malo manje poznato, jest pravo nadoknade štete za izbijanje bolesti životinja, čiji popis se nalazi u Tablici 4.

⁴ Izvor: <https://www.apprrr.hr/podmjera-17-1-osiguranje-usjeva-zivotinja-i-biljaka/>

⁵ Izvor: <http://www.redea.hr/osiguranje-usjeva-zivotinja-i-biljaka-2/>

Tablica 4. Popis bolesti životinja i zoonoza iz Uredbe (EU) br. 652/2014 europskog parlamenta i vijeća

R.B.	BOLESTI ŽIVOTINJA	BOLESTI ŽIVOTINJA I ZOONOZE
1.	Goveđa kuga	Tuberkuloza goveda
2.	Kuga malih preživača	Bruceloza goveda
3.	Vezikularna bolest svinja	Bruceloza ovaca i koza (B.melitensis)
4.	Bolest plavog jezika	Bolest plavog jezika u endemskim ili visokorizičnim područjima
5.	Tješinska bolest	Afrička svinjska kuga
6.	Ovčje i kozje boginje	Vezikularna bolest svinja
7.	Groznicu riftske doline	Klasična svinjska kuga
8.	Bolest kvrgave kože	Bedrenica
9.	Konjska kuga	Zarazna pleuropneumonija goveda
10.	Vezikularni stomatitis	Influenca ptica
11.	Venezuelski virusni encefalitis konja	Bjesnoća
12.	Epizootska hemoragijska bolest jelena	Ehinokoza
13.	Klasična svinjska kuga	Transmisivne-spongiformne encefalopatije (TSE)
14.	Afrička svinjska kuga	Kampilobakterioza
15.	Zarazna pleuropneumonija goveda	Listerioza
16.	Influenca ptica	Salmoneloza (zoonotska salmonela)
17.	Newcastelska bolest	Trihineloza
18.	Slinavka i šap	Verotoksična Escherichia coli (VTEC)
19.	Infekcija s Bonamia exitiosa	Virusna hemoragijska septikemija (VHS)
20.	Infekcija s Perkinsus marinus	Zarazna hematopoetska nekroza (IHN)
21.	Infekcija s Microcytos mackini	Bolest koju uzrokuje virus koi herpes (KHV)
22.		Infekcija s Marteilia refringen
23.		Infekcija s Bonamia ostreae
24.		Kuga malih preživača
25.		Ovčje boginje
26.		Kozje boginje
27.		Bolest kvrgave kože

Izvor: <https://www.apprrr.hr/podmjera-17-1-osiguranje-usjeva-zivotinja-i-biljaka/>

8. Zaključak

Analizom učestalosti pojave prirodnih nepogoda i njihovih šteta, dolazi se do zaključka o korištenju mjera za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda na području Grada Hrvatska Kostajnica. Ovim Planom uočeno je da fokus provođenja mjera treba biti na poplavi i klizištima (odronima) obzirom na njihovu učestalost i posljedice. U budućnosti se očekuje nastanak novih šteta na poljoprivrednim zemljištima, objektima kritične infrastrukture pri čemu nije moguće procijeniti razmjere nastanka istih. Ovog trenutka moguće je utvrditi kako je postotak osiguranja imovine, posebice u poljoprivredi, iznimno malen. Potrebno je u većoj mjeri osiguravati imovinu, što bi u konačnici imalo pozitivne učinke na gospodarstvo jer pomoć iz državnog proračuna nije dostatna za pokriće nastalih šteta, a posebice za stabiliziranje poslovanja oštećenika koji se bavi određenom gospodarskom djelatnošću. Nadalje, kao i do sada provoditi će se preventivne mjere koje su Grad Hrvatska i njezini stanovnici u mogućnosti provoditi.

Postojeći uspostavljeni sustav omogućuje dodjelu državne potpore za osiguranje šteta u poljoprivredi kao i Program ruralnog razvoja koji kroz mjere osigurava sredstva za nadoknadu izgubljenog proizvodnog potencijala u poljoprivredi i pokriće troškova premije osiguranja usjeva, životinja i biljaka uzrokovanih različitim čimbenicima, a što uključuje i prirodne nepogode koje određuje ovaj Plan.

Svrha ovog Plana je prikaz specifičnosti prirodnih nepogoda na području Grada Hrvatska Kostajnica prijašnjih šteta te posljedica istih kako bi se stanovništvo uputilo na primjene mjera sprječavanja nepogoda ili ublažavanju njihovih posljedica u slučaju kada su one nepredvidive te se stanovništvo ne može pravovremeno pripremiti.

Uz navedeno, posebnu pozornost treba obratiti na unaprjeđenje sustava civilne zaštite Grada Hrvatska Kostajnica i ulaganje u snage civilne zaštite, osiguravajući im financijsku pomoć pri nabavci opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja stanovništva, imovine i gospodarskih funkcija.

Analizirajući nositelje mjera zaključuje da Grad Hrvatska Kostajnica ima snage kojima će u dovoljnom obimu provesti mjere za ublažavanje i otklanjanje posljedica prirodne nepogode.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
GRAD HRVATSKA KOSTAJNICA
GRADSKO VIJEĆE

KLASA: 021-05/19-01/35

URBROJ: 2176/02-02-19-1

Hrvatska Kostajnica, 14. listopada 2019.

Predsjednik Gradskog vijeća
Ivan Čubaković, prof.